

Ciclosporine (Sandimmune®, Neoral®)

Bij colitis ulcerosa

Uw medisch specialist heeft met u gesproken over het gebruik van ciclosporine. In deze folder krijgt u informatie over de werking en het gebruik van dit medicijn en hoe u moet handelen in geval van bijwerkingen. Deze folder is géén vervanging van de bijsluiter. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u daarmee bij uw behandelend medisch specialist of verpleegkundige terecht.

Algemeen

De oorzaak van colitis ulcerosa (chronische ontsteking van de dikke darm) is niet bekend. De behandeling is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van klachten en verkleint de kans op complicaties die bij deze ziekte kunnen voorkomen. Medicijnen kunnen de darmontsteking onderdrukken maar de huidige medicijnen kunnen de ziekte niet definitief genezen. Na het afbouwen van of stoppen met medicijnen kunnen de klachten weer terugkomen.

Werking

Ciclosporine hoort tot de groep van immunosuppressiva. Dit zijn geneesmiddelen die de natuurlijke afweerreactie van het lichaam onderdrukken. Hierdoor worden de ontstekingen in de darm afgeremd. Het duurt een aantal dagen voordat u merkt dat Ciclosporine werkt.

Gebruik

Ciclosporine wordt in het begin van de behandeling vaak via een infuus in de ader toegediend tijdens een ziekenhuisopname. De medisch specialist bepaalt voor u de juiste dosering, onder andere op basis van uw lichaamsgewicht. Wanneer Ciclosporine via een infuus goed aanslaat wordt na een aantal dagen overgestapt op het gebruik van ciclosporine in capsulevorm (Neoral®). Deze capsules worden 3 tot 6 maanden doorgebruikt. Uw medisch specialist bepaalt of deze periode in uw geval ingekort of juist verlengd wordt.

Verdeel de capsules bij voorkeur over 2 doseringen per dag (1 dosis 's ochtends en 1 dosis 's avonds). Er moeten 12 uur tussen de beide innamen zitten (bijvoorbeeld om 8:00 uur en om 20:00). U slikt de capsules in het geheel door met pap, yoghurt, water of melk. U mag de capsules niet openmaken. Neem de ciclosporine niet in samen met grapefruitsap. Grapefruit versterkt de werking van Ciclosporine, waardoor bijwerkingen kunnen ontstaan. Mocht u stoppen met ciclosporine, dan kunt u de dag daarna weer grapefruitsap drinken.

Als u een capsule bent vergeten in te nemen, neem deze dan binnen 8 uur alsnog in. Als het echter langer dan 8 uur geleden is, neem de vergeten capsules dan niet meer in en ga door met de eerstvolgende inname.

Spiegelbepaling

Uw medisch specialist bepaalt uw dosering van de Ciclosporine aan de hand van een zogenoemde dalspiegel. Dit is de hoeveelheid medicijn (spiegel) in uw bloed voordat u het medicijn inneemt. Als uw medisch specialist aangeeft dat deze spiegel gemeten moet worden, dan kan dit het best in de ochtend vlak voordat u normaal het middel inneemt.

Bijwerkingen

Bijwerkingen treden niet bij iedereen op. Als deze bij u wel optreden, waarschuwt u dan uw behandelend medisch specialist of verpleegkundige. De volgende bijwerkingen kunnen optreden:

Regelmatig

Almelo

Zilvermeeuw 1
Postbus 7600
7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinksweg 141
Postbus 546
7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

- Afwijkingen in uw bloed waardoor een tekort aan bepaalde bloedcellen kan ontstaan. Het gevolg is bloedarmoede, meer kans op bloedingen en een verminderde afweer. Afwijkingen in uw bloed kunnen binnen enkele weken ontstaan. Het bloed wordt daarom regelmatig gecontroleerd door uw behandelend medisch specialist. Bij het verlagen van de dosis of na het stoppen van ciclosporine verdwijnen deze afwijkingen in uw bloed weer.
- Hoge bloeddruk.
- Nierfunctiestoornissen. De medisch specialist controleert regelmatig door bloedafname of uw nieren goed werken. Zorg dat u voldoende drinkt. Raadpleeg uw medisch specialist als u binnen enkele dagen in gewicht toeneemt of dikke enkels of onderbenen krijgt.
- Jichtaanvallen bij mensen met aanleg tot jicht. Deze mensen mogen ciclosporine niet gebruiken.
- Spierpijn en spierkrampen.
- Epileptische aanvallen door een tekort aan magnesium. Mensen met epilepsie hebben hier meer kans op. De medisch specialist kan de hoeveelheid magnesium in het bloed controleren en eventueel extra magnesium voorschrijven.
- Verminderde leverwerking, zeer zelden overgaand in leverbeschadiging. De medisch specialist zal regelmatig de leverfunctie controleren. Merkt u een gevoelige, opgezwollen buik of een gele verkleuring van het oogwit of van de huid, waarschuw dan een medisch specialist.
- Meer kans op infecties, bijvoorbeeld van de luchtwegen, zoals verkoudheid en hoesten. Dit komt omdat de afweer is verminderd. Meld de volgende verschijnselen altijd aan uw medisch specialist: koorts, keelpijn, verkoudheid, griep en huidinfecties zoals steenpuisten.

Soms

- Trillende of bevende handen.
- Branderig gevoel van de handen en voeten.
- Hoofdpijn.
- Te hoog cholesterolgehalte in het bloed.

Zelden

- Gevoelig, gezwollen of bloedend tandvlees, vooral aan het begin van de behandeling. U kunt deze klachten verminderen door uw gebit en tandvlees geregeld te poetsen en door te flossen. Bezoek elk half jaar uw tandarts. Raadpleeg uw medisch specialist als u last van uw tandvlees heeft of houdt.
- Verlies van eetlust, misselijkheid en diarree. Mocht u veel last hebben van misselijkheid, neem het middel dan bij een maaltijd in.
- Veranderingen in uiterlijk: toename lichaamsbehaarung, gewichtstoename, gezwollen gezicht en borstvorming bij mannen.
- Moeheid.

Zeer zelden

- Allergische reacties met jeuk of galbulten, huiduitslag, griepachtige verschijnselen, koorts, spierpijn, benauwdheid of flauwvallen. Stop in dit geval het gebruik en raadpleeg uw medisch specialist. U mag dit middel in de toekomst dan niet meer gebruiken. Geef in dit geval aan uw medisch specialist en apotheek door dat u overgevoelig bent voor ciclosporine.
- Verhoogde kans op huidtumoren. Incidenteel is dit opgemerkt bij patiënten die hoge doseringen gebruiken. Ga niet overmatig zonnebaden of onder zonnebank of solarium.
- Als u diabetes mellitus (suikerziekte) heeft, kunt u een hoger bloedglucosegehalte krijgen. Controleer daarom regelmatig uw bloedglucosegehalte indien u bekend bent met diabetes mellitus.

- Gezwollen borsten, pijnlijke menstruatie of uitblijven van de menstruatie.

Reacties op andere geneesmiddelen

Dit middel geeft een reactie op vele andere medicijnen die u krijgt voorgeschreven of die u zelf koopt bij de apotheek of drogist (zoals bijvoorbeeld Sint Janskruid). Sommige medicijnen beïnvloeden bij gelijktijdig gebruik de bloedspiegels en/of sommige bijwerkingen van Ciclosporine. Meld altijd bij uw huisarts of specialist dat u met Ciclosporine wordt behandeld. Overleg bij de start van Ciclosporine over het gebruik van uw overige medicatie, en overleg elke keer weer bij de start van een nieuw geneesmiddel.

Vaccinaties

Meld altijd aan uw medisch specialist of behandelaren dat u Ciclosporine gebruikt. Ciclosporine kan de werking van sommige soorten vaccins verminderen en de kans op bijwerkingen door vaccins vergroten. Vaccinaties met een verzwakt levend vaccin, zoals bof, mazelen, rodehond (BMR), gele koorts of BCG moeten vermeden worden tijdens het gebruik van Ciclosporine. Overleg met uw apotheker of medisch specialist indien u moet worden gevaccineerd. Een griepvaccinatie wordt aanbevolen.

Vruchtbaarheid

Voor zover bekend heeft ciclosporine geen ongunstige invloed op de vruchtbaarheid van mannen en vrouwen. Mannen met een kinderwens kunnen Ciclosporine blijven gebruiken.

Zwangerschap

Zwangerschap wordt afgeraden wanneer u Ciclosporine gebruikt. Informeer uw medisch specialist als u een zwangerschap overweegt

of al zwanger bent.

Borstvoeding

Geef geen borstvoeding als u Ciclosporine gebruikt. Ciclosporine wordt in de moedermelk uitgescheiden. Overleg bij twijfel met uw medisch specialist.

Tot slot

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, neem dan contact op met uw medisch- of verpleegkundig specialist. U kunt bellen naar het MDL-centrum, telefoonnummer; 088 708 70 70.

Check uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij voor u hebben klaargezet. Kijk voor meer informatie op: zgt.nl/mijnzgt.

Deze folder is tot stand gekomen door samenwerkende IBD-verpleegkundigen. Verpleegkundig specialisten en MDL-medisch specialisten binnen respectievelijk het Nurses of Inflammatory Bowel Disease (N-IBD) en de IBD commissie binnen de Nederlandse vereniging voor MDL medisch specialisten en in samenwerking met Crohn&ColitisNL, als vertegenwoordiger van IBD-patiënten. De folder is ontwikkeld conform N-IBD richtlijnen om uniformiteit binnen de voorlichting ten aanzien van IBD-patiënten in Nederlandse zorginstelling na te streven. Op basis van goed hulpverlenerschap kan onder bepaalde omstandigheden van de inhoud worden afgeweken.